

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako tredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50
za četrt leta 1.50; „ 2.25

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini pr 4 nov.

Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torronte št. 12. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglaš in oznanila se računajo po 7 nov. vrstica v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računajo po pogodbi.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravištvo v ulici Torronte 12. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Šolske razmere v okolici tržaškej.

Iz okolice.

O šolskih, za nas toli tožnih razmerah v okolici, pisalo se je že mnogo v „Edinosti“. A kaj pomaga vse to? Premogočni tržaški magistrat se izvestno ne ozira na želje, pravične želje tu domačih Slovencev; sicer se pa tudi od drugih merodajnih stranij premalo skrbi za „stražo ob Adriji!“ Ni dovolj, da okoličani v narodno-šolskem zmislu ne napredujejo, temveč zelo nazadujejo! Ni preteklo še mnogo let, kar so imeli okoličani narodne šole, ali pa šole, v katerih se je učil italijanski jezik le kot obvezen učni predmet. A v poslednjih letih pridobili so okoličani razven tega še podpolno italijanske razrede! V čisto slovenske okolici usiljuje z neomejeno svojo močjo magistrat italijanske šole, italijanske razrede, a v mestu samem, kjer živi izvestno preko 25% Slovencev, brani se na vso moč ustanoviti slovensko ljudsko šolo, čeravno je za njo prosilo toliko slovenskih očetov! V tem obziru predobro poznamo „dvojno magistratovo mero“, o kateri je „Edinost“ v poslednjih svojih brojih dovolj povedala. A pri tem sili se piscu teh vrstic vprašanje: Kako se vjema to s tem, da ljubljanski magistrat vzdržuje za tamošnje Nemce nemško ljudsko šolo, (primoran seveda v to po sl. vladi), a tržaški magistrat se protivi v Trstu enako šolo napraviti domačim Slovencev. Koliko več pravice bi imel ljubljanski magistrat protiviti se, vzdrževati nemško ljudsko šolo!

Tržaški magistrat dobro ve, kakšen upliv v prid italijanskemu življu imajo italijanski razredi v okolici. Naša deca obiskujoča italijanske učilnice je izgubljena za nas, za narod naš! Pogledimo v tem obziru Škedenj in Rojan, in prepričamo se dovolj!

Tudi v verskem obziru škoduje in slabo upliva to na našo deco, ker se mora učiti krščanskemu nauku v tujem jeziku, kateri malo umeje. To predobro znajo nekateri okoličanski stariši, in boje se vsaj v navedenem obziru za svojo deco. Kako si zatorej pomagati? Če prosimo za odstranjenje italijanskih razredov, to je „bob

ob steno“ proti „vsemogočnemu“ tržaškemu magistratu; na ustanovljenje podpolno slovenskih razredov pa ni niti misliti! V okoličanskih vaseh sta prvi in drugi razred sicer slovenska, a poučuje se italijanski jezik kot obvezen predmet. Omenil sem uže, da je naša deca, obiskujoča italijanske razrede, izgubljena za nas; nasprotno pa ni moči trditi enako o deci, ki obiskuje nemško ljudsko šolo v Trstu. Otroci, kateri so dokončali imenovano šolo, vzprejemljejo se na c. kr. gimnazij in dobro je znano, da se slovenskih dijakov c. kr. gimnazija v Trstu ne more in ne sme prištevati renegatom. Nemščina bi kot učni predmet zatorej ne bila tako pogubonosna tržaško-okoličanskim Slovencev, kakor je italijansčina. Rojanski očetje so to dobro (?) preudarili, (Veliko vprašanje! Ured.) — ko so pred časem prosili nemškega namesto italijanskega razreda; vedeli so, da je enako za nas v narodnem obziru, in tudi, da si bode vlada „izvestno“ prizadevala, da se to obistini. Na enak način pridobili so vsaj malo v narodnem obziru, in „malo“ je bolje nego „nič“, posebno v sedanjih naših razmerah. Kdor natančneje pozna naše okoliše v Trstu, ne bode se čudil okoličanom, če prosijo nemških namesto italijanskih razredov.

Pred poldrugim letom objavil je pisec pričujočih vrstic v „Edinosti“ članek „Tabbor v tržaški okolici“, tiskan v dveh številkah. Zaradi imenovanega članka je vstal „brezpotreben hrup“ po slovenskih listih, ker je pisec odobral prošnjo Rojančanov za nemški namesto italijanskega razreda, in ker je preporočal, naj tudi Škedenjci posnemajo Rojančane. Ob onem članku so pisali vsi tržaški italijanski listi, in „pravi lahonski“ so se strašno togotili zaradi tega, ker je znano, da se nadeje tržaški magistrat z italijanskimi razredi poitalijančiti v malo desetletjih tržaško okolico. O tem članku je govorilo tudi mnogo nemških listov, in „N. Fr. Presse“ je prinesla celo vest, da so imeli tržaški Slovenci tabbor, na katerem so klenoli prositi učenja nemškega jezika po okoličanskih ljudskih šolah. V Barkovljah, kjer je slovenska dvorazrednica z obveznim ital. učnim jezikom, zidala se bode v kratkem nova šola. To priliko misli porabiti ma-

gistrat po prezvestem tamošnjem svojem služabniku „Jožetu“ v svoje namene. Capovilla „Jože“ iskal je namreč po Barkovljah podpisov nekej prošnji za novi italijanski razred. Razven nekaterih tujcev (znano je, da je Capovilla tudi tujec, ker je rojen Čič) podpisalo je ono prošnjo tudi nekoliko domačih „izgubljenih sinov“, kakor se sliši, vseh skupaj 13!!! Ker pa Barkovljanski možaki dobro vedo, da si ne znajo v tem obziru drugače pomagati, posnemali so Rojančane: napravili so prošnjo za novi nemški, namesto ital. razred, in to prošnjo je podpisala vsa vsa! To je zatorej spet magistratu poleno pod noge, ker Barkovljani upajo, da se njih prošnja po sl. vladi obistini.

Dodatek uredništva. Dasiravno se ne strinjamo povse z vsebino tega dopisa, vender smo ga objavili, da se doznajo različna mnenja od raznih narodnjakov tržaških, katerim je količkaj do bolj bodočnosti našega od vseh stranij stiskanega ljudstva okoliškega. Neumevno se nam vidi, čemu se nekateri toliko potezajo za blaženo nemščino v tržaške okolici! Ni treba bog ve koliko premišljati, da se pride do spoznanja, kateri jezik je našemu okoličanu razven materinega jezika slovenskega potrebnější: nemški ali italijanski. Večina ostane vender doma, bodisi v okolici ali v Trstu in tu si služi na raznovrstne načine svoj vsakdanji kruh. In kateri jezik mu služi tukaj bolj? — Da se nekateri tako ugrevajo za uvedbo nemščine namesto italijansčine v ljudske šole okoliške, tu je — govorimo kar na ravnost — malo preveč strasti proti italijanstvu. Tukaj je našim ljudem neobhodno potrebno znanje jezika našega sosedo Italijana. Mi smo načelno protivni vsakemu tujemu jeziku v ljudske šoli in smo osvedočeni, da učeča se mladina mnogo bolj napreduje tam, kjer se je ne mami in trapi z ubijanjem tujih glasov, ki ne prinašajo nikedar koristi. Čemu se hoče učenec naučiti v dveh ali treh urah na teden? S tem se samo čas trati in krađe zlate urice ostalim prepotrebim predmetom, čitanju, računanju, pisanju itd. Temu naj se pravilno priuči naša mladost po ljudskih šolah, in dovolj bode. Ni treba

je begati z „io sono“ ali pa „ih pin, tu pin, er list“.

Ako se pa nikakor ne moremo ugnoti tej nepriliki, potem smo v prvi vrsti za on jezik, ki je za dotično ljudstvo najpotrebnejši, da more občevati s svojim najbližjim sosedom, pri katerem si prečesto služi tudi živčev.

Da se uvede v okoliške šole nemščina namesto italijansčine, otroci se je ne bodo naučili v nekaterih urah na teden in kakšen je nastopek temu? Da je mladina izgubljala neprecenljivi čas! To je — govorimo bez okolišev — samo nekakšen poskus proti magistratu tržaškemu. Vse lepo! Odobravamo, da se naši okoličani upirajo magistratu, kjer je potreba; večkrat bi bilo celo umestno, da bi se še bolj možki postavili po robu tem mogoteem. A kaj mladina naša? Ž njo bi se samo igralo, ona bi služila v igračo našim oduškom proti magistratovcem! Nežne mladeži naše pa ne smemo tako zametati, kajti ona nastopi za nami; ona bode nadaljevala, kar smo mi načeli; ne smemo zatorej navduševati se za stvari, ki ne donajajo nikakršnih koristij, — pač pa kvaro.

Nekako čudno se nam zdi, da zagovarjajo nekateri učenje nemščine s tem, da je našim odraslim mladeničem potreben nemški jezik, kadar prihajajo v vojak.

Kdor zna nemški v vojaki, tega kmalu povišajo v desetnika ali „kaprola“. Da, istinito; kdor prinese seboj mej vojnike razven prirodne razvite pameti tudi nekoliko znanja, temu pomagajo dalje. A tudi tam zahtevajo malo več nemščine, nego li se je nauče naši kmetski otroci po ljudskih šolah. Tudi tam ni dovolj, da se zna malo po nemško „hinderhonder“ — pa je „kaprol“. Po tem takim bi bili v vseh nemških avstrijskih polkih vsi vojaki sami „kaproli“, ker vsi „hinderhondrajo“. „Ti gospod, jaz gospod; kdo bode pa krave pasel?“ vpraša naš preprosti kmet. Premnogo domačih mladeničev smo poznali in poznamo, ki se niso nikedar učili nemščini; šli so v vojake s znanjem, katero so si pridobili v domačih učilnicah, in po nekaterih letih so se vrnoli zopet domov z edno, z dvema, da celo s tremi zvezdami pod vratom.

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Izpod Nanosa.

Gospod urednik! ne čudite se denšnjemu nenavadnemu napisu. Obul sem druge hlače, ker je sobota; a pismo ostane pismo, naj se piše v soboto ali v nedeljo. Šaj tudi našega dnevnika sobotna pisma se bero v nedeljo in prihajajo med svet pod zaglavjem: nedeljsko pismo. Pisatej je krsti po njih namenu, namreč, da je bero v nedeljo, in ne kadar so pisana. Potem morali bi reči tudi namesto: pero le: pisalo, ker peresu je namen pisanje. Pri nas — v belih deželah — nam je pač ednako, ali beremo pismo, ki je pisano v soboto ali v nedeljo, samo, da je kaj za pod zob, ker v denšnji hudej zimi mora biti človek zadovoljen, da dobi kaj zabavnega slovenskega berila. Nemškega seveda imamo v izobilji, ker v nas je še sedaj v neklih odličnih, narodnih obiteljih prava „konversationsprache“ le „deutsch“ in pa „ur-ur-germanisch“. Hotel sem opomniti, da imamo sušo kar se tiče slovenskega berila in — beseda da besedo — spomnil sem se, da nismo imeli uže davno dežja, samo sneg in le sneg in zopet sneg. Seveda tukaj se mi bode kdo protivil, če le dobro pozna vse tri „agregatzustände“. A kaj hočemo; saj je tudi naravni nastopek, da je sneg bel; a pri Vas po nekaterih

ulicah pravite, da je bil črn. Gospod urednik! otroci so se ga izvestno bali. — A pri nas je pa to vse drugače; pri nas se ga ne boje, ker ni črn, temveč bel. Po glavnih cestah so ga le toliko na široko premetali, da se more premikati le en voz; voznik naj hodi, koder hoče. Ti ljudje imajo zelo čudno logiko. To je malone kakor da kdo pripoveduje, kako je videl človeka „brez glave“. O tej priliki mi prihaja na misel on stari vojak, ki je trdil, da je videl v nekem kraju tako velike bučele, kakor so pri nas ovce. Ko so ga na to vprašali, kako morejo lezti v panj, če ni veđji, od naših navadnih panjev, odrezal se je prav po vojaški: „To je njih „k'seft!“

Štedljivost je lepa stvar!

Pri nas na Pivki prav mnogo ugiblujemo o čudnej državnozbornski raci „Lex Liechtenstein“. Kakšnih mislij ste Vi, gospod urednik, o tem smo uže nekoliko čuli. Kakor so se pa pozneje stvari zasukale, moramo mi kranjski Slovenci svojega bližnjega ljubiti kakor same sebe, mislim, da ni pravega rodoljuba izven Kranjske, ki bi želel temu predlogu „dobre slasti“. Jaz kot kranjski Slovenec, ker Nanos je še vedno, tudi po najučenejših nemških geografih, ki imajo tako trdno vero, da gore in mesta predstavljajo, pri vsem tem še na Kranjskem, da si bi nekateri rajše videli, da se ta naš očaj imenuje „monte Naso“, mislim in mislim, nagibljem zdaj na desno zdaj na levo in se ne morem odločiti — — — Morebiti bi

tudi Vam, gospod urednik, ne bilo prav, ako napišem, kar mislim. Za to se držim pravila nemškega kritika in estetika, ki trdi: Nur in dem, was der Dichter weise verschweigt, zeigt sich die Kunst des Meisters!

Bodočnost je naša, bodočnost je slovenska. „Zora puca, bit će dana“. Ali lex Liechtenstein nema prihodnosti. Mrz kriči vsa telesa in tako bode brzokone zaradi politične zime tudi eksistenca tega predloga skrčena.

Tudi o volitvenih verifikacijah v državnem zboru moglo bi se marsikaj reči. Poročilo iz državnega zbora poroča nam „sub Auspitiis“, da kdor plača, tudi skače. Ta izrek slišal sem lani na Kraškem javnem plesu, ko je mladenič plačal 50 nvč. za „sto“, samo da je prvi skakal. Toda o tej kočljivi stvari je treba narediti „križ čez usta“, da zopet iskra ne napravi požara med plesalci in neplesalci. Sedaj, ko je sveti postni čas, smemo vender črhniti edno ali dve o tem, ker ni prilžnosti, da bi se kdo pohujšal. Kar je, pa je. Sveta ne bomo preobrnoli, ker še Arhimedu niso hoteli dati podlage, da bi ga bil.

Star izkušen možiček z rdečim nosom, kakeršni se prihajajo „von Essen“, trdil je, da je svet močnik, mi pa kubahnice, ki ga mešamo. Vprašal bi sedaj, kje je pa skleda, v kateri ga stavimo hladiti? Brzkone, mora biti tako velika, kakor ona, o kateri prave Ribničani, da se vsak dan mast iz nje razlije „po svajti“. Toda za sedaj pustimo to, ker postni čas je pri kraju;

šalo strani. Resno premišljajmo, kaj božo skuhali v državnem zboru, da nam po končanem zasedanju iztreso v narodno „sklajdo“, v katero željno gledajo Lahi in iredentovci. Nemci in nemškutarji, Madjari ali basama-teremte-te-emberji in madjaroni. Ti niso tako skromni, da bi mogli biti z malim zadovoljni, z drobtinčami, ki padajo raz mizo; jesti hočejo z večjo žlico kot mi sami. Protivniki naši bi radi jedli z zajemalnico, nam pa še žličke, ali kakor v Ljubljani bolje slišo, še „Kaffeelöffel“ ne dovoljavajo. Strast je strast in marsikedo ne pozna Gregorčičevega izreka:

To bodi največa modrost in krepost: Brzdati in vladati strasti.

Da pa ne zajdem v zadrego, ker zdaj v snegu, pravijo, se še žival lahko vjame v zanko, zatorej se bodem ravnal po poslovičju. Inter duo mala minus eligendum, ter končal svoje denšnje pismo. In če bode to skromne vrstice všeč ne le Vam, gospod urednik, in državnemu pravdniku, temveč i sl. čitajočemu občinstvu, tedaj se v kratkem zopet oglašim. Rekel sem: skromne vrstice, ker v njih ni modrosti naložene, ali kakor bi naši narodni Kobaričci rekli, „ukidane“, ne sè žlico niti sè zajemalnico, ampak le tako, kakor baš pride.

Na svidenje Vas
v vseh stiskah in težavah zvesti
Consolator.

Poznali smo pa tudi takega, ki je nesel seboj obilno nemških in laških besed, a po vrnitvi so pripovedovali njega tovariši, da je bil v vojakih velik bebec, da ni ničesar umel, kar so mu govorili, da je bil pogosto zaprt itd.

Zdrava prirodna pamet, to je nepreocenljiv zaklad in s tem se. hvala Bogu, lahko ponaša naš narod slovenski!

Deželni zbor kranjski.

XIV. seja dne 17. januarja.

(Dalje).

3. Deželnemu odboru se nalaga, da se pogodi še zunanji izboljševalni zavodi zaradi sprejema kranjskih mladostnih gojencev, ter pooblašča, da pokrije dotične troške iz prisilno-delavniškega zaklada.

4. Deželnemu odboru se nalaga, naj dá zgraditi po predloženem načrtu in proračunu poslopje za delavnico in postaviti leseno lopo s zidanimi stebri v znesku do okroglih 3000 gold. za zadnjo, ter vse potrebno kolikor mogoče hitro ukrene z ozirom na to, da morajo biti vse te zgradbe zgotovljene najdalje do konca septembra 1888.

5. Troški, ki se bodo porabili za te nove zgradbe, pokriti so iz prisilno-delavniškega zaklada, kateremu se v ta namen dovoljuje posojilo v najvišjem znesku 40.000 gold. iz deželnega zaklada pod tem pogojem, da se mu bo kolikor mogoče hitro povrnolo in da veljavna ostane pravica dežele Kranjske do doneskov državne uprave za troške, katere je posojiloma prevzel deželni zaklad ali ki bodo še v bodoče nastvali za zboljšanje in razširjenje zavoda.

6. Deželni odbor se pooblašča, da še enkrat vložiti pri visokem ministerstvu notranjih zadev ugovor zaradi olajšanja dogovorov, ki so dognati z deželami, katere ob enem rabijo prisilno delavnico, ter se mu naroča, naj takó pripravi dotične pogodbenne načrte, ki so predložiti visokemu deželnemu zboru v potrjenje, da se v njih zagotovi gledé na število gojencev, kolikor dovoljuje prostor, oddajanje prisiljenecv po razmerji dosedanje udeležbe dežel za kolikor mogoče dolgo dobo in se določi, da se bode znižala dosedanja taksa za preskrbovanje v znesku 50 kr. za osebo in dan vsled slučajnega prištedenja pri režiji le takrat, ko bodo popolnoma poplačani deželi Kranjski stroški za zboljšanje in razširjenje zavoda.

7. Deželnemu odboru se nalaga, naj si pri oddaji del izgovori, da bo moral stavbeni podjetnik rabiti proti primerni odškodnini zidarje in zidarske pomagače, kolikor jih je na razpoloženje v prisilnej delavnici, in da preskrbi zavod, kolikor se to dá izvršiti, mizarska, likarska, steklarska, ključavničarska dela in zalaganje železa v svojej lastnej režiji, oziroma potom akorda ali omejenega razpisa.

8. Deželnemu odboru se nalaga, oziroma daje pooblastilo, da kolikor mogoče ugodno poravná navskrižje, ki je nastalo z mestno občino ljubljansko gledé cestne naprave, in konečno sklene pogodbo zaradi zemljiškega nakupa.

Vsi nasveti obveljajo brez ugovora.

Dr. Bleiweis potem poroča: a) o splošni javni bolnici v Ljubljani; b) o zgradbi dveh oddelkov v blaznici na Studenci; c) o zgradbi bolnice za kužne bolezni. Omenja, da je sedanja bolnišnica v vsakem oziru nezadostna, da število bolnikov od leta do leta narašča, da bi bilo pa slabo gospodarstvo, ko bi se razširjalo poslopje, ki opravičnim zahtevam več ne zadostuje. Za napredek ljubljanskega mesta je namreč največje važnosti, da se bolnišnica umakne s sedanjega prostora kam drugam. K tej prestavi bi gotovo z doneski pripomogli mestni zastop, hišni posestniki blizo sedanje bolnice in kranjska hranilnica. V tem slučaju bi ne bilo treba zidati posebne bolnice za kužne bolezni, pač pa je treba razširiti blaznico na Studenci, da se tja spravijo umobolni, ki so sedaj v starej bolnici. Torej predlaga:

„Visoki deželni zbor naj sklene:

1. Z ozirom na neodstranljive nedostatke in pomanjkanje prostora v sedanjej bolnici, dalje z ozirom na to, da je za napredek, razširjatev in olepšavo glavnega mesta neobhodno potrebno, da se umakne bolnica s sedanjega prostora, sklene deželni zbor zgraditi novo bolnico na drugem in primernem kraju mesta, ako se zdolej sub a) in b) omenjene razprave ugodno izvrše.

V izpeljavo tega sklepa pooblašča se namreč deželni odbor:

a) dogovoriti se z mestno občino ljubljansko in s posestniki, ki imajo hiše in zemljišča blizu bolnice, gledé doneskov k stavbenemu zakladu za gradbo bolnice na drugem mestu.

b) prositi slavno kranjsko hranilnico podpore v ta humanitarni namen, in

c) prihodnjemu deželnemu zboru poročati ob uspehih teh obravnav, eventualno nakupiti primeren stavben svet, ter predložiti načrte in proračune troškov za zgradbo nove bolnice.

2. Za blaznico na Studenci se dovoli sezidati dva oddelka s prostorom za 72 umobolnih, 36 moških in 36 ženskih, s skupnim stavbenim zneskom 66.000 gld.

3. Za stavbene troške leta 1888 se dovoli znesek 38.000 gld. iz deželnega zaklada.

4. Deželnemu odboru se naroča, da te stavbe, katere se imajo izvršiti v letih 1888 in 1889, oddá na podlagi načrtov, potrjenih od slavnega zbora v 8. seja dne 21. aprila 1877 potom javne konkurence.

5. Zgradbe kopališča v sedanji bolnici, zgradba bolnice za kužne bolezni, nakup njive za omenjeno zgradbo in prodaja poljanske podružnice, kar je bil navetoval deželni odbor v prilogah 45 in 49, se ne izvrše.

Deželni zbor pritrdi vsem tem predlogom brez ugovora.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor ni sprejel predloga o legalizaciji, o katerem smo govorili v poprejšnjih listih. Sklenolo se je izročiti predlog zopet dotičnemu odseku, kateri ga ima predelati ter v 14 dneh zopet poročati o njem zbornici. Teško je uže sedaj soditi, bode li obveljal vladni predlog, ali pa oni manjine, ki hoče da se legalizujejo listine še le, ako vrednost iznaša preko 500 gld. Na dnevnem redu je bil predlog o verskih učiteljih, kateri tudi kakor predlog o legalizaciji uže več let vlačijo po zbornici. Desnica je predlog o verskih učiteljih nekoliko predrugačila; to pa leviči nikakor ni po volji in se čuti za to prisiljeno, stavi svoj protipredlog. Leviča se ustavlja posebno drugej točki tega predloga, kateri slove: Pričujoča postava stopi v tvornost, ako je treba v nje izvrševanje novih deželnih postav istodobno s temi in izgube od tega časa vse nasprotujoče naredbe svojo veljavo. V imenu levice je govoril poslanec Edvard Suess, ki je trdil, da je s tem predlogom spojena promena dosedanje ustave, in morati za to dve tretjini zbornice glasovati zanj, da ga bode mogoče sprejeti. Levičar Fuss si je v svojem govoru prizadeval dokazati, da si je baš leviča pridobila največ zaslug za duhovstvo in da je leviča najbolje zastopala duhovstva koristi ter vedno skrbela za izboren veronauk. Minister Gauč se je udeležil debate ter naravnost in jasno pokazal svojo simpatijo do levice, češ da je levičarski predlog prav za prav mnogo bližji vladnemu stališču nego predlog večine, a vender vlada iz „višjih ozirov na stvar“ sprejme poslednjega. V to debato so levičarji vpleli kolikor toliko tudi Liechtensteinov predlog ter ga pobijali. V imenu desnice je govoril nemški poslanec s Češkega Heinrich ter o tej priliki potegnil se za versko šolo. Kedaj pride Liechtensteinov predlog na vrsto, ni še mogoče določiti. Knez Liechtenstein si na vso moč prizadeva pridobiti si privržencev, a kakor vse kaže, ne bode našel večine za svoj postavni načrt. V „českem klubu“ pretresa se ta predlog in kakor se govori v parlamentarnih krogih, bode članom tega kluba na voljo dano glasovati po svojem osobnem prepričanju za Liechtensteinov predlog ali proti njemu, ali se pa podpolno vzdržati glasovanja, kar bode mnogo čeških poslancev tudi storilo. Proti temu predlogu se je izreklo tudi celjsko učiteljstvo ter odposlalo državnej zbornici prošnjo, naj predlog zavrže.

Na Dunaji začele so škofovске konference, v katerih se bode to vprašanje tudi pretresalo in kakor se samo ob sebi umeje, delovalo se bode za predlog. Vidimo, da je zanimanje za to postavu v vsej državi veliko; agitacija za in proti zelo živahna. Kak sad pa bode vse to obrodilo, pokaže bodočnost; a uže sedaj izrekamo bojazen, da bode imela ta postavu in gibanje, katero je vzbudila v vsej državi, za naš narod še slabe nasledke, naj bode uže predlog zavržen ali pa sprejet.

Zagrebski mestni zbor je ukrenol v svojej seji čestitati vladiki Strossmajerju

o njegovej zlatej maši ter v ta namen izbral deputacijo treh mestnih svetovalcev, da mu se osebo poklone. V deputacijo so voljeni gg. Badovinac, poprejšni župan zagrebški, katerega je pa madžaronska vlada odstavila, grof Kulmer in Lovrenčić. V tej seji je bila tudi izvršena verifikacija. Potrjene so bile vse volitve iznimši dve. Proti koncu seje prosi bivši podžupan Crnadak besede, da se loči od mestnega zbora, kateremu je pripadal 27 let, kamor pa ni zopet voljen, ker volitve niso bile proste, ampak so se vršile pod pritiskom vladinim. Proti temu je protestiral nadžupan Sieber in ko je Crnadak grajal uradnike, vzel mu je besedo ter zaključil sejo. Mestni svetovalci so pa vstali ter klicali: „živio Crnadak!“ galerije so bivšemu podžupanu ploskale, madžaronski nadžupan je pa tibo ostavlil dvorano.

Vnanje dežele.

Ruska diplomacija si je v Carigradu izvojevala uspeh, kajti prisilila je turško vlado proglasiti Koburzanovo vlado na Bolgarskem nepostavno. Ta čin turške vlade razni listi različno razlagajo. Nemško-avstrijski listi temu proglasu turške vlade ne pripisujejo nikakršne veljave in pravijo, da je to le navidezen uspeh ruske diplomacije. Avstrijska diplomacija zahteva, naj Rusija natanko razloži svoje zahteve glede Bolgarske ter da izjavi svoje mnenje, kaj kani ukrenoti, ako izžene Koburga iz dežele? Ispové se li ruska vlada tako vestno, kakor želi to Avstrija, ni pričakovati. Bolgarskega vprašanja, da, še celo Koburgove vlade menda še dolgo ne bode konec, če tudi donajšajo nekateri listi uže ime novega kandidata za bolgarski prestol in sicer bi bil to knez Leuchtenberg, zatorej zopet Nemeč, ki bi imel osrečiti slovanski bolgarski narod. Kakor javlja „Pol. Corr.“ iz Varšave, dobili so postajni načelniki na progí Rovno-Vilna povelje, naj se ozirajo na to, ako prevzemajo več transporte blaga in žita, da morajo od 1. marcija dalje služiti obstoječe železnice za večje transporte čet. Kakor poročajo iz Peterburga, bode dosedanji finančni minister Višnegradski najbrže odstranjen, kar bi morebiti pomoglo povzdignoti tako silno propalo vrednost ruskih papirjev.

Volitve na Srbskem so izvršene. V skupščino je izvoljenih 135 radikalcev, t. j. vladnih kandidatov, 15 liberalcev, (pristahev Rističeve stranke) in 7, kateri se ne prištevajo k nobenej stranki. Vlada kani imenovati v kratkem več novih članov v odsek za revizijo državne ustave. Načrt ožjega odbora bode potem najhitreje rešen. Morebiti se skliče še to leto velika skupščina, ki bode imela pregledati ustavo ter naposled rešiti to vprašanje, ki stoji uže več let na dnevnem redu.

Bolgarske vlade se nota visoke Porte, o kateri smo prej govorili, ni prav nič prišla. Vlada pravi, da je sama odgovorna za mir in red v deželi ter da se ne bode nikakor ozirala na slične izjave, ki bi utegnole rušiti dosedanji red. Tudi Koburg se ne misli umaknoti iz Bolgarije ter ustreei ruskim zahtevam. To njegovo vztrajnost židovski listi dunajski hvalijo ter jo imenujejo „hrabrost“. O „hrabrosti“ tega kneziča vedo pripovedovati pa samo omenjeni listi, druga poročila glase se baš nasprosto ter nam pravijo, da je ubogi knez v vednem strahu in si nikdar ne upa mej narod. Te dni je začela zopet izhajati „Trnovska konstitucija“, Karavelovlje glasilo. V prvi svoji številki izjavlja, da se hoče poprijeti zopet v resnici domoljubnega dela ne glede na proganjnjo, ki jej bode trpeti od sedanje vlade. List pravi, da bi morala biti vsem pravim bolgarskim rodoljubom Rusija ideal, katerega bi se morali oklenoti. Ta država, ki je toliko žrtvovala za Bolgarijo, ki jo je ustvarila, bode skrbela tudi za nje prihodnjost, nikdar pa ne Avstrija, ki je v svojih zahtevah nenasitljiva in ki teži za tem, Bolgarijo spraviti pod svojo oblast.

Ministerska kriza na Rumunskem, kjer je vladalo do sedaj ministerstvo Bratianu, vedno bolj zanima vnanji svet. Mislili so, da sedi Bratianu tako trdno, da ga nikdo ne more spodmaknoti. In vender, dasi je o zadnjih volitvah v državno zbornico uporabil vsa postavna in nepostavna sredstva, padel je sramotno in se moral umaknoti. To je baš, kar daje misliti drugim vladam, ki slone na ednaki podlogi. Novo ministerstvo se je ustanovilo pod predsedništvom Ghika. Dunajski časniki sodijo, da bode tudi to ministerstvo Avstriji prijazno in da bode skraj sklenena carinska pogodba med obema državama.

Francoska zbornica je sprejela predlog vojnega ministerstva, da ustanovi in imenuje pet generalnih nadzornikov za vojsko. Dogovori mej Francijo in Italijo glede carinske pogodbe so pretrgani. Treznejši politiki pariški so uže začeli obžalovati, da so carinski boj napovedali Italiji, ki bode škodil obema državam. Italijanski listi izražajo nadejo, da se bode v kratkem dalo zopet poravnati to nasprotstvo mej državama, ki ste po plemenu in kulturi določeni vzajemno delovati.

Zorilla, vodja republikanske stranke na Španjskem, objavil je te dni neki proglas, s katerim pozivlje vse republikance, naj se udeležijo volitev v državni zbor, da bode tam njih stranka dostojno zastopana. Svoje polkovnike pa spomina, naj ostanejo zvesti ideji, katerej služijo ter naj sežejo tudi po orožji, ako bode treba. Nadalje razvija program, katerega bi si morala postaviti španjska republika ter pravi, da bi ta dovolila katoliškej cerkvi vse one pravice, katere uživa v republiki francozkej; nadalje, da bi odpravila dosedanje domobransko postavu, po kateri je vsak podvržen vojnej službi ter vzdrževala vojsko dobrovoljcev. Po tem programu je izvestno, da se Castelarova stranka popolnoma loči od Zorillove.

Nemški cesar je umrl. Ta vest je kakor strela udarila v vse diplomatske kroge. Cesar je umrl, cesarjevičev umira, regentstvo je prevzel cesarjevičev sin, o katerem je znano, da je poln in prepoln Bismarkovega duha. Zadnja vez mej ruskim in nemškim dvorom je pretrgana in nasprotstvo, ki se je sedaj očito sedaj zakrito kazalo mej tema dvema vladarskima hišama, izbruhne sedaj lahko z vso silo. A upamo, da bode mladi regent tiral voz nemške države po istem potu, kateri mu je umrši ded pokazal ter delal na to, da se ohrani mir v Evropi, ki je vsem državam nad vse potreben.

DOPISI.

Gorica 7. marcija [Izv. dop.] Goriška čitalnica napravi dne 19. t. m. v proslavo svojega častnega uda, prevzvišenega škofa in jubilarja Jos. Strosmayerja svečano „Besedo“. Dogovarja se tudi odbor tega društva, da pride sèm oddelek dramatičnega društva za predstavljanje nekaterih igrokazov. Kakor se pripoveduje, se to zgodi po velikej noči.

„Bralno in podporno društvo“ pa je osnovalo dne 4. marcija „Veliko besedo“ v spomin česte svoje obletnice sè zanimljivim razporedom. Ponovala se je na občno zadovoljnost opereta „Seja občinskega starešinstva“. Vsi so izvršili naloge svoje prav hvalevredno in zbrano občinstvo ni jenjalo z odobravanjem. Nekateri hočejo vedeti, da se pripravljava nova, še obširnejša opereta Roman Nejedlyjeva „Kralj Vondriček XXVII.“ za kakšno prihodnjo veselico delalskega društva. Na tem polji zasluži vso hvalo marljivi odbor in g. pevovodja Pahor. — Šamospev čestite gospodične Alberte Pehanijeve sè spremljevanjem orkestra bil je posebno všeč. Mili izdatni glas, dobra izvežba in spretna modulacija, vse je močno uplivalo na občinstvo. Čestitamo vrlej gospodični, ki je na ta način ustopila med solo-pevkinje našega društva! Druge pesni, ki so se pele sè spremljevanjem izurjenega orkestra in so se morale v to svrhu navlašč instrumentirati, bile so pravi ukras imenovane veselice. To je velik korak, to je znamenje, da je društvo čilo, krepko in pripravno napredku. Zaver-tanekova igra „Loterist“ se je prav dopadla. Posebno dobro sta igrala g. Zaver-tanek igralec in ob enem spisatelj tega novega igrokaza in gospodična Jug, nam goriškim Slovencem uže dobro znana igralka. Tudi drugi so izvršili svoje naloge hvalevredno. Domača zabava v Marzinijevej gostilni je bila prav živahna. Peli so pevci sè spremstvom godbe marsikako lepo pesen. Zadovoljnost je bila velika; ljudstva mnogo. Mimo delalcev in njihovih družin videli smo mnoge odličnjake z dežele in iz mesta. G. podpredsednik pričel je vrsto nagovorov ter pojasnil je v kratkih potezah važnost tega društva, ki sedaj, v čestem letu stoječe, zahaja še le v slovenski „otroški vrt“, kmalu pa ustopi v ljudsko šolo. „Kaj bode še iz otroka, če bode obiskal srednjo šolo in če bode tako napredoval, kakor sedaj?“ pravi govornik ter konečno želi, da dospe mlado čilo in krepko dete s časom na „univerzo.“ V to voščilo napili so vsi navzočni z navdušenjem. G. Prinčič je napil v lepem govoru navzočemu deželnemu poslancu g. Vek.

Spinčiču, v kar se on zahvaljuje s krepko hrvaško besedo. G. Vuga poudarja zasluge družbenih pevcev in pevkinj; g. podpredsednik nazdravlja slavnemu častnemu udu, škofu Strossmayerju. Tako se je vršil govor za govorom in pretekle so prenapeto urice veselja. Vse je bilo lepo, samo čas je bil prekratek. Razšli smo se s željo: „Na svidenje.“

Iz košanske okolice 3. marcija. Pri nas se glasi stari pregovor: boljše deset poletij, nego ena sama huda zima.

In baš letošnja je pri nas v resnici prav huda, da bi človek skoraj ne veroval, da ne živi na Notranjskem, nego kje v ruskej Sibiriji, kjer 30. dnij v meseci sneži; drugi dnevi so pa lepi. Pri nas ni letos nič boljše; uže 20. grudnia 1887. je sneg zapadel, in od tedaj smo vedno v sneg založeni, ne moremo nikamor ne z vozom niti z blagom, ne v vas niti iz vasi. Ako vkljub temu kdo vender kam gre, boriti se mu je v silnej burji, v kačeži in velikanskih snežnih zametih na življenje in smrt.

Naša „Edinost“ nam je to zimo uže dve človeški žrtvi oznanila in jaz Vam hočem o tretji žrtvi poročati, prouzročenej po izvenredno hudej zimi. Dal Bog, da bi ta zadnja bila.

Dne 27. svečana t. l. je bil v Divači navadni semenj; tja se je odpravil tudi 28 letni Štefan Blažič iz Čepnega, da si kupi kravo, akoravno so ga domači sosedeje opominjali, naj nikar ne hodi o takej hudi zimi od doma; a ni dal se pogovoriti ter je šel sam v Divačo.

Ali revčku ni bilo dano zvečer priti v svoj kotic k ženi domov, nego obležal je 100 metrov daleč gori nad vasjo Čepno. Našli so ga stoprav drugi dan to je 28. febr. ob 10. uri dopld. na hrbtu ležečega. Mož je bil podpolno trd in zmruzen, ker je dolgo ležal. Našli so pri njem 3 gld. 47 kr. denarja in živinski potni list, iz katerega se je razvidelo, da si je rajnik kupil kravo bele dlake iz Brestovice pri Povirji.

Zmruzenega so nesli na dom, kjer je bilo mnogo joka. Ob 1. uri popoldne so vaščani našli tudi kupljeno kravo, privezano k topolu pod cerkvico sv. Trojice nad južno železnico.

Rajni je ostavil mlado ženo z malim otročičem.

Letošnja huda zima utegne imeti drugih še slabših nasledkov.

Zasluga nič, dolžniki pritiskajo, cesarske davke in druge vsakovrstne doklade je treba poravnati. Čuje se tudi, da bode treba novo šolo zidati, v farovži napraviti vodnjak; zvonik je baje da prenoviti, vrhu vsega tega ima vsaka vas še posebnih svojih stroškov. — In kje jemati denarjev, ko nimamo niti za sol, ne kaj jesti? — Krompir je segnil, žitna letina je bila slaba, vinska še slabša. Lakota uže denes tu in tam sili črez prag. Za Boga, kaj bode z nami! Potrebno bi bilo, da nam preskrbi vlada kakšen zaslužek, sicer poginemo.

Domače vesti.

Iz Podgradskega okraja smo prejeli nastopne vrstice, katere radi objavljamo: Držim se sicer načela pesnika-prvaka:

„Dolžan ni samó, kar veleva mu stan, „Kar móre, to móž je storiti dolžan!“ Zatorej to, kar je kdo storiti dolžan, ni zasluga. A ker g. dopisnik poslednje „Edinosti“ hvali one, ki delajo v prosepah gospodarske zadruge, potrebno se mi vidi, dopolniti oni dopis z imenom prečastnega dekana hrušiškega g. Ant. Rogarja, kateri se v svojej župniji mnogo in z uspehom trudi tudi v tem obziru. — Čast, komur čast! Eden pohvaljenih.

Iz sv. Ivana se nam piše, da bode tam jutri v nedeljo 11. t. m. ob 10. uri slovesna sv. maša in blagoslovljenje novega velicega oltarja, kateri se je izdelal v delalnici in po načrtu g. Trobca tamšnjega crkvenika. Zelo lepi so štirje rudeči stebri z veronskega mramorja in nekaj posebnega je iz kararskega in šijenskega marmorja tabernakelj, ki je pravo mojstersko delo.

Imenovanje. Okrajni komisar Fabris je bil imenovan za namestništvenga tajnika za Primorsko. — Kancelistu okrajnega sodišča v Pazinu Josipu Kersu je podeljena služba kancelista pri deželnem sodišči v Trstu.

Vabilo k LXXIX. odborovi seji „Matice Slovenske“ v sredo 14. marca 1888. leta ob 5. uri popoldne v Matični hiši na

Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnika o LXXVIII. odborovi seji. 2. Naznanila predsedništva. 3. Poročilo odseka: a) gospodarskega, b) književnega. 4. Poročilo tajnikovo. 5. Razgovor o obnem zboru in posamezni nasveti.

Josip Marn, predsednik.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imelo dne 7. marca svojo XVII. sejo. — Navzočni: Prvomestnik Tomo Zupan; odborniki: dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Gregor Einspieler, Ivan Hribar, Ivan Murnik, Luka Svetec, dr. J. Vošnjak, Anton Zlogar. — Blagajnik in tajnik poročata o tekočih stvarih. — Vodstvo sklene poslati peticijo državnemu zboru za versko šolo z materinim učnim jezikom. V kratkem se objavi. Enako prošnjo razpošlje vsem načelništvom podružnic. — Nekaj podpor se podeli. Nekaj drugih zadev se reši v zmislu prošilcev.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Krškem ima v nedeljo 11. t. m. ob 4. uri popoldne v sobi „bralnega društva“ (pri gosp. Gregoriču) občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Račun lanskega leta. — 2. Volitev odbora. — 3. Nasveti. —

Mlada podružnica sv. Cirila in Metoda na Koroškem. Slovenci Celovškega okraja se zavedajo in gibljejo. V nedeljo 4. marca se je ustanovila podružnica sv. Cirila in Metoda v Kotmari vasi, zatorej v kraji, kateri so Nemci uže imeli za svojo domeno. Po inicijativi posestnika Prosekarja, po domače Razaja zbralo se je nad 200 ljudij v gostilni v Kotmari vasi in po naučenih govorih je pristopilo 106 kmetijskih posestnikov podružnici. Gotovo lep uspeh, ki hudo v oči zbada naše nasprotnike. Na belo nedeljo pa je sklican shod v Šent-Janž v Rožni dolini, kjer bodo tudi ustanovili podružnico sv. Cirila in Metoda.

Občni zbor kmetijske družbe v Trstu bode dne 18. t. m. ob 11. uri d. p. v malej borsnej dvorani z nastopnim dnevnim redom: 1. poročilo o delovanji vodstvenega odseka; 2. račun leta 1887. in proračun za leto 1888.

Vladiko Strossmayerja so imenovala za častnega občana občine: Senožec, Št. Jurij pri Kranji, Žužemberk, Naklo pri Kranji, Lokavec pri Ajdovščini, Mengeš, Šmarje pri Ljubljani. Slava zavednim našim občanom! Vivant sequentes!

„Ljbnljskega Sokola“ izredni občni zbor bil je dobro obiskan. Oddalo se je 73 volilnih listkov. Voljen je gospod Ivan Hribar za starosta in gospod Srečko Noll za podstarosta z vsemi oddanimi glasovi. — Mej raznimi nasveti se je sklenolo, da odpošlje „Sokol“ svojemu častnemu članu vladiki Strossmayerju deputacijo čestitat k 50letnici njegovega svečenstva. Odbrani so v to gg. Ivan Hribar, Oroslav Doleneč, Hugo Turk in Fran Hribar.

O slovenskem rokopisu z leta 1817. o katerem smo govorili v svojej 17. števi, piše nam g. Vladimir „Ravan“: Trije listi so uže pisali o slovenskem rokopisu z leta 1817. ki ga je gosp. V. A. Globočnik našel na Koroškem. Nobeden teh listov pa se ni dotakol vprašanja, čegav bi utegnol biti rokopis. Tu po mojem mnenji ni mogoče na drugega misliti nego li na Vrb. Jarnika (1784—1844). Njegovo žitje in slovstveno delovanje je izvrstno opisal gosp. prof. J. Scheinigg v tečajih „Kresovih“ III. 1883. in IV. 1884. da je v nas Slovencih malo slovstvenikov po vseh svojih zaslugah in naporih tako točno označenih kakor on. Prof. J. Scheinigg pravi: Jarnikove poezije niso bile vse tiskane; večina je ostala v rokopisu. Kres IV. str. 43. Morebiti je baš najdeni rokopis eden izmed njegovih. Jarnik je bil v ono dobo središče vsega slovstvenega delovanja na Koroškem, o čemer se vsak lahko uveri, ako le površno čita rečena Scheiniggova spisa. Zelo važno je tudi, da je on edui Sloven s Korotana dopisoval si s Kopitarjem, z Dobrovskim in ostalimi imenitnimi Slovani onega časa. Trditev v imenovanem rokopisu podpira moje mnenje. Gosp. V. A. Globočniku svetujemo, naj pošlje rokopis g. prof. Scheiniggu v Celovec; njemu je to mogoče dognati in primerjati rokopis z ostalimi rokopisi Jarnikovimi, shranjenimi v arhivu zgodovinskega društva celovškega.

Na naše vprašanje v št. 3. in 6. pod naslovom: „redna pošta“ dobili smo od slavnega c. k. poštnega in brzojavnega ravnateljstva **zopet v nemškem jeziku** odgovor z dne 26. februarja t. l. št. 3804, v katerim se nam prijazno javlja, da je stvar poravnana. — Dovoljena nam bodi samo ponižna opomnja: bog ve, se-li odgovarja na italijanska pisma tudi nemški ali pa morebiti na nemška — slovenski? **Volilni shod** delalskega podpornega

društva bode v nedeljo 11. t. m. ob 6. uri zvečer v družbenih prostorih.

Konji za vojsko. Mestni magistrat poziva vse lastnike konj in tovornih živalij, kateri jih niso še prignali na ogled pred vojaško komisijo, da jih izvestno dovedo na seneni trg (del fieno) dne 15. in 16. t. m. od 8. do 12. ure popoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Statistika umrlih. Od 26. februarja do 3. t. m. je umrlo v Trstu 119 oseb in sicer 61 moških in 58 ženskih. Po starosti jih je bilo 25 do 1., 25 do 5., 6 do 20., 7 do 30., 8 do 40., 24 do 60., 19 do 80 leta in 5 preko 80 let. Tudi lani je umrlo v istej dobi 119 oseb.

Srbska akademija znanosti in umetnosti imenovala je svojimi pravimi člani: dr. Fr. viteza Miklošiča in prof. dr. Ig. Jagiča na Dunaji, prof. J. Bogišiča v Odesi, arhimandrita Hilarija Ruvareca v Grgeteku in slikarja Jovanoviča v Monakovem.

Policijsko. Težak Vekoslav Buttazzoni je ukradel čevljarju Simonu Severju iz Vipave 5 gld. najbrže v zahvalo, ker mu je dovolil prenočiti v hlevu. — Nepoznani tatovi so nkradli čevljarju Petru Delcarliju iz prodajalnice izložbe na trgu Barbačan 4 pare čevljev, vrednih 25 gld. — Poznane tatu Dominika Versona so prijeli stražniki, ker je ukradel zimsko suknjo. Policijskemu komisarju je ukradel med zaslišanjem o prvej tatvini tobačnico razmizo. Našli so mu jo pozneje v žepu. — Dninarica Jelena Hess je pretepla 63letno svojo gospodinjjo in vrgla sekuro za bežečo starko, a ni je zadela. Vročekrvno žensko so spravili v varnost.

Pazite na otroke! Sletni Ernest Gandolfo se je igral z vozičem na obali Sanitè in padel z vozičem vred v morje. K sreči so bili mornarji blizu, ki so rešili otroka.

Ukradene dragocenosti. Vdovi Gabrijele Ambros, stanujočej v ulici Cavana št. 12 je ukradel nepoznan tat iz zaprte omare zlato uro, vredno 70 gld., zlato verižico, vredno 80 gld., prstan s dragocenimi kamni za 300 gld., in prstan s smaragdji okolo 200 gld. Sumniči se, da je te dragocenosti ukradla oseba, ki pozna jako dobro hišne okolnosti. — Dolgoprstnik z imenom Avgust Mallig, je ljubimkoval s služabnico v hiši št. 8, ulice Marinelli. Svojo ljubezen je dokazal s tem, da je lehkoumnej ženski ukradel 7 zlatih prstanov, 1 srebern prstan, dve pozlačeni srebrni zapestnici in 2 para uhanov v skupnej vrednosti 71 gld. 80 nč. Razven tega je vtakol v svoj globoki žep tudi 7 gld. gotovine.

Brezskrbna mati. Kmetica Lovrika iz Škednja je pustila v nedeljo 4. t. m. svojo 4letno hčerko samo v svojem stanovanji. Otrok se je približal ognju, vnela se mu je obleka in zelo opečenega je našla vrnovša se mati polu mrtvega. V ponedeljek je dete umrlo. Brezskrbna mati bode odgovarjala sodišču za svojo malomarnost.

Pogreb Gvida Helmpacherja, izdajatelja listov „Triester Zeitung“ in „Triester Tagblatt“ je bil v četrtek dne 8. t. m. ob 11. uri do polu dne. Obilno občinstva iz vseh krogov je dokazalo, kako priljubljen je bil pokojni.

Od kapi je bil udarjen v četrtek 8. t. m. trgovec Ivan Bruna, tovariš tvrdke Bruna Anton Osipov. Odvedli so ga domov.

Poskušaj samoubojstva. 21letni trgovski agent Hugo Schwarz iz Oseka se je ustrelil v sredo 7. t. m. pod večer v mestnem gozdiči. Lovski podčastnik ga je našel še živega in poklical ljudi, da so ga odnesli v bolnico.

Društvo „Sv. Jeronima“ v Zagrebu je izbralo v svojem obnem zboru dne 1. t. m. „per acclamationem“ ta-le odbor: za predsednika dosedanjega predsednika g. kanonika Franja Budickoga, v odbor dosedanje odbornike gg.: Vojnoviča, Rašiča, Trnskega, Suka, Pliveriča, Pažura, Rubetića in Ivčiča. — V odbor za pregledovanje računov leta 1887. izbrani so gg. kanonik Mikić, Gjurjo Crnadak in Kindlein.

Žganja so spili Korošci leta 1887. 68.113 hektolitrov, ki je bilo povprečno 40° močno. Na ednega prebivalca pride povprečno 19.54 litrov, če pa ženske in otroke odštejemo, pa po 56.04 litrov. Dežela je dobila davka od njega 163.469 gold., na ednega prebivalca pride po 46.9 kr.

Trtna uš. Po izkazu poljedelskega ministerstva bilo je od trtne uši napadenih vinogradov konci l. 1887 na Štajerskem v Brežiškem okraji 4.176 parcel v obsegu l. 127 ha, v Ptujskem okraji 28 parcel s 39 ha. V Brežiškem okraji je sploh 1.866 ha vinogradov, zatorej uže blizu dve tretjini okuženih, najbolj v občinah Bizeljski, Pišečki, Globoški, v Srom-

ljah in v Kapelah. Na Kranjskem je bilo okuženih vinogradov v občini sv. Križ 92 ha, v Veliki Dolini 50 ha, drugod 30 ha, skupaj 174 ha od 1.385 ha vinogradov. V Istri je od trtne uši napadenih vinogradov v Koperskem in Poreškem okraji 132 ha.

RAZNE VESTI.

„Mi nismo Madjari!“ „Obzor“ prinaša pod tem naslovom to-le zanimljivo vest, posneto iz slovaških „Narodnih Novin“. Matuš Dula, slovaški rodoljub je prišel v Hlubokok pogrebu dr. Josipa Hurbana. Pred njegovo kočijo je bil voz Ivana Zmertieha, kateremu se Dula ni mogel ugnoti. Zakliče mu zatorej v madjarskem jeziku, naj se umakne, a v istem trenutku stopi neznan človek pred Dulin voz ter ga vpraša: „Kdo ste vi gospod, da tukaj madjarski govorite? Mi tukaj nismo Madjari!“

Živa pokopana je bila te dni mlada ženska v Velmeru na Erdeljskem. Klausenburški list „E. H.“ pripoveda o tem strašnem dogodku to le: Žena ni mogla spat in zaradi tega je uživala razne lekove. Zaspala je potem tako trdno, da so mislili vsi, da je umrla. Pokopali so jo in nastopni dan so slišali grobokopi ječanje iz njenega groba. Urno so odkopali krsto in jo odprli ali nesrečna ženska je bila uže zadušena. Obleka je bila vsa raztrgana, kar priča, da je bila žena v grobu res vskresila.

Volkovi v Serajevem. V noči 26. in 27. februarja sta prišla dva volka malone v središče mesta Serajevga. Sandža Mehmed Basić je ubil ednega v ulici Džinićevj; drugi volk je ubežal. Ubiti volk je jako močan. Po gričih v mestu se čuje po vse noči tuljenje volkov, ki se klatijo okola poslopj. Ni čudo zatorej, ako se katera zver pritepe celo v središče mesta.

Listnica upravnštva.

Sl. pevsko in bralno društvo „Lira“ Komen: od prejelih 7 gold. uračunili smo 6 gld. za 1888., 1 gold. smo izročili poprejšnjemu upravništvu.

Tržno poročilo.

(Cene se razumo kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar.)

		Cena od fer. do fer.	
Kava	Mocca	100 K.	124.— 126.—
	Rio biser jako fina		100.— 102.—
	Java		103.— 104.—
	Santos fina		83.— 86.—
	„ srednja		76.— 78.—
	Guatemala		94.— 96.—
	Portorico		108.— 110.—
	San Jago de Cuba		128.— 130.—
	Ceylon plant. fina		120.— 124.—
	Java Malang. zelena		94.— 96.—
	Campinas		94.— 96.—
	Rio oprana		92.— 96.—
	„ fina		88.— 89.—
	„ srednja		78.— 80.—
Cassia-ligna	v zabojih		31.— 32.—
Macisov cvet			430.— 450.—
Ingber Bengal			21.— 23.—
Popper Singapore			94.— 95.—
	Penang		73.— 74.—
	Batavia		86.— 87.—
Piment Jamaika			31.— 32.—
Petroleji ruski v sodih	100 K.		8.50 8.75
	„ v zabojih		9.50 —.—
Olje bombazno amerik.			38.— —.—
	Leece jedilno j. f. gar.		42.— 45.—
	dalmat. s certifikat.		44.— 45.—
	namizno M.S.A. j. f. gar.		60.— 62.—
	Aix Vierge		71.— 73.—
	„ fina		67.— 68.—
Rožiči puljski			5.50 5.75
	dalmat. s cert.		7.— 7.25
Smokve puljske v sodih			—.— —.—
	„ v venci		13.— 13.50
Limoni Mesina	zaboj		3.50 4.50
Pomeranče sicilijanske			4.50 5.—
Mandlji Bari La	100 K.		72.— 74.—
	dalm. La. s cert.		75.— 76.—
Pignoli			74.— 76.—
Riž italij. najfineji			19.50 20.50
	„ srednji		17.50 18.50
	Rangoon extra		14.25 —.—
	„ La		12.50 —.—
	„ Ha		11.50 —.—
Sultanine dobre vrsti			33.— 35.—
Suho grozdje (opaša)			25.— 26.—
Čibebe			18.— 20.—
Slaniki Yarmouth La	sod		13.— 13.50
Polenovke srednje velikosti			36.— 37.—
	„ velike		34.— 35.—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K.		33. 33.25
	„ s certifik.		14.25 14.50
Fižol Coks			12.25 12.50
	Mandoloni		11.50 11.75
	svetlorudeči		11.— 11.25
	temnorudeči		13.— 13.25
	bohinski		10.50 10.75
	kanarček		13.— 13.25
	beli, veliki		11.50 11.75
	zeleni, dolgi		10.75 11.—
	„ okrogli		9.50 —.—
	mešani, štajerski		60.— 90.—
Maslo			3.21 3.75
Seno konjsko			4.91 4.82
Slama			3.03 3.75
Les, trami kub. č.			—28 —34
Oglje			2.80 —.—

Poslano. *)

DELALSKO PODPORNO DRUŠTVO
pod pokroviteljstvom Nj. vis. cesarjeviča Rudolfa.

Podpisani odsek prosi, da se volilec strogo držé te liste in se ne dajo po nikakih pregovarjanjih zapeljivati.

Predsednik:

MANDIČ MATKO

Tajnika:

**KALISTER VEKOSLAV
POLIČ FRAN**

Donarščar:

SCHMIDT DRAGOTIN

O d b o r:

Šabec Ivan Prele Štefan
Živic Matija Škabar Anton
Hrast Anton Krapeš Ivan
Renčelj Josip Fabjan Fran
Žitko Fran Čelan Jernej
Perhauc Jakob Ster Valentin
Komar Vekoslav Andrejič Fran
Prebil Franjo Lovišček Fran
Loncner Ivan Čargo Fran

Namestniki:

Fakin Anton Novak Jernej
Macarol Ivan Kljun Anton
Vertovec Andrej Lotrič Gregor

Pregledovalci računov:

Pitamie Ivan Kosovel Valentin
Musič Andrej

Nadzorniki:

Primožič Fran Indihar Anton
Drašček Janko Mahorič Anton
Benko Fran Zorn Fran
Milič Ivan Hlad Josip
Segala Anton Loncner Miroslav
Škočjer Josip Krečič Andrej
Šnebel Jakob Kopeček Ivan
Gomizelj Fran Male Ivan
Cigoj Fran Žejen Anton
Pipa Ivan Švagel Andrej
Verbajs Anton Košuta Anton
Ilinčič Franjo Zaje Frau
Rebulja Andrej Volk Ivan
Bric Ivan Prele Fran
Hajpel Josip Ferluga I. M.
Cerkvenik Ivan Perhauc Josip
Fakin Josip Kodrič Dragotin
Vihtelič Jakob Trobec Anton
Zega Davorin Brišček Josip
Laščak Josip Indihar Fran
Frank Ivan Samec Matija

Volilni odsek:

F. Andrejič — J. Drašček — A. Kapel — A. Kljun — M. Samec — J. Cerkvenik — I. Macarol — A. Verbajš — J. Škočjer — V. Ster — F. Primožič — F. Zorn — J. Hlad — M. Loncner — A. Rebulja J. Frank — J. Fakin — F. Čargo — J. Šnebel — L. Bait — I. Male — I. Majar — R. Erenberger — I. Kapič — I. Nadrag — M. Zorman — I. Japel — I. Božič — A. Jurea — I. Karenka — A. Kraskovič F. Stanfar — J. Seme — J. Zieha — A. Gornik — P. Gebert — Š. Gebert — M. Astel — M. Janošič F. Mahar — A. Vidmar — A. Montanari — I. Pahor — F. Komatar — I. Skert — P. Peternel — A. Žitko — B. Jernej — I. Bak — M. Zergol — A. Krašon — J. Perhauc — I. Bubnič — F. Sever — F. Janošič — J. Škerl — I. Škerl — A. Rustia — I. Laščak — F. Indihar — M. Hervatin — I. Pipa — F. Zaje — I. Hajpel — F. Prele — I. Hvastija — F. Gomizelj — I. Lekšan — J. Prele — M. Prele — I. Družina — J. Prele — M. Fratik — G. Lotrič — A. Maurič — P. Duje — A. Duje — J. Pelican J. Love — F. Vodopivec — F. Krašovic — F. Drašček — A. Indihar — F. Berlan — F. Cigoj — A. Jurič — F. Pintar — D. Pintar — A. Česnovar — A. Fakin — A. Ujčić — I. Ujčić — I. Kalin — S. Jakomini — A. Tomičič — S. Šnebel — M. Šnebel — L. Hervatin — M. Hervatin — A. Hervatin — I. Škočja — A. Škočja — M. Košir — A. Fabjan — S. Meršnik — A. Taučer — I. Metlikovič — A. Hervatin — R. Baša — I. Valenčič — Š. Ček — A. Košuta — F. Krohne — A. Butinar — A. Sturm L. Zega — A. Krečič — B. Vertovec — F. Hincič — N. Zorn — I. Bandel — F. Benko — I. Fak — I. Jerič — J. Paulin — F. Fradel — I. Simonetti — A. Batič — D. Delakota — G. Sturm — I. Babič J. Aiser — M. Bove — I. Ilić — F. Lestan — T. Juh — I. Hroščak — G. Dumović — J. Mišlej — J. Dekleva — A. Čujic — I. Kopeček — I. Polan — J. Škrinjar — F. Vatovec — I. Znidarič — F. Vidmar — V. Fabjan.

*) Za stvari pod tem naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava veleva.

Na prodaj je v tiskarni Dolene v Trstu, cela sodnijska obravnava Maffei-Ribos v nemškem jeziku, obsezajoča okolo 100 strani in 6 litografičnih podob. Cena 25 novč.

Mlekarska zadruga v Ljubljani

oznanja s tem, da razprodaja švicarski sir kilo po 80 kr. prvo vrsto, 68 kr. drugo in 60 kr. tretjo, ter da postreže rada tudi s pošiljatkami po 4³/₄ kil (s poštnim zavitkom) na zahtevanje tudi manj n. pr. 2 kila. 1-3

VS AK
si lahko prislužiti na leto najmanje **1200 gl.**
s prodajo raznovrstnih postavnih **sreček na obroke**
Vprašanja naj se pošiljajo pod naslovom: Wechsellhaus H. Fuchs Budapest, Dorotheergasse 0. 9. 1-00

PRI JULIJU GRIMMU
dežnikar, Barriera Vecchia 18
je zelo bogata zaloga dežnikov za go spe in gospode za jako nizke cene. — Dežniki iz bombaža od 80 novč. naprej. Dežniki iz volne in satina od f. 1.40. naprej. Dežniki židani od f. 2.50. naprej.
Sprejemajo se vsakovrstni popravki za jako nizke cene. 41-104

Bogat izbor semen
vrtnih in poljskih cvetlic je prispel od vrtnice Wilmorin-Andrieux v Parizu, kakor tudi krasne rože več ko tisoč raznih vrst.
Cene jako nizke.
Prodaja semen in cvetlic
Jakopa Fonda
Trst, Lloydova palača 3-10
10.000
parov hlač za gospode je bilo pripravljeno za izvožnjo ali morali so zaostati vsled nove višje carine. Dobil sem toraj ukaz, da jih prodam na drobno ali na debelo za vsako ceno. Zato od tam par takih

spomladnih hlač za gospode
za samo 2 gl. 20 novč.
Hlače so izdelane jako dobro po najnovejši dunajskejši noši. Z tem denarjem j. plačano samo šivanje in da ne bi kdo dvomil, izreč m. da so te hlače elegantne, trajne in tople goraje hlače ter jih sprejemem nazaj, ako to ni resnica. — Ker se te hlače strašno hitro prodajajo, naj se vsakdo požuri jih naročiti. Prosimo, da se naznani pri naročilu širokost koraka. — Pošilja se samo p. poštnem povzetju. — Naslov je: 3-1
M. Apfel,
Wien, I. Bezirk, Wollzeile Nr. 29/XI.

„Kmetovalec“
je edini slovenski, gospodarski list s podobami. „Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli. „Kmetovalec“ prinaša poljedelske, živinarske, vinarske in druge članke, gospodarske novice ter daje naročnikom svojim dobre gospodarske svete. „Kmetovalec“ stoji na leto 2 gl., za gg. učitelje in knjižnice ljudskih šol pa le 1 gl. Naročniki, ki estopijo med letom, dobe vse izišle številke tistega letnika.
„Vrtnar“
je list s podobami, ki prinaša sadjarske in sploh vrtnarske članke. „Vrtnarja“ dobe naročniki „Kmetovalca“ zastoj.

SUKNO
razpošilja za gotov denar ali po postnem povzetju po zelo nizkih cenah in sicer
samo dobre vrste:
3-10 m, cela obleka, samo f. 3.50
3-10 m, cela obleka, boljše, 4.90
3-10 m, fino, 8.10
3-10 m, površna sukinja, 6.10
2-10 m, črna sal. obleka, 10.10
Kar ni komu všeč, se lahko vrne Uzorci franco. — Naslov: **FRIEDRICH BRUNNER** Tuchfabrikslager Na drobno. Brunn. Na debelo. Op. Uzorci za gospode krojčice ne frankovani.

KLINIKA
za spolne in želodčne bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vodo, močnejše postelje, puščanje krvi, zabijte v de, in za vse bolezni mehurja, droba in živce. Tudi pisмено po najnovejšem znanstvenem postopanju z neškodljivimi sredstvi. 49-99-104
C. Straetzl,
specijalni zdravnik Lincan am Bodensee.

Teodor Slabanja
srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17.
se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje cerkvenih potrebin najnovejše oblike namreč: —12-5
Monštrane, kelihov, ciborijev, svetilnic, svečnikov, itd. itd. po najnižji ceni.
Tudi se pri njem stara cerkvena priprava v oguju pozlati, posrebrni in popravji.
Na blagovoljna vprašanja bode radovoljno odgovarjal.
Pošilja vsako blago dobro shranjeno in poštnine prosto.
Staro orodje naj se pošilja v popraviljanje nefrankirano.

Proti hemoroidam!
Kdor hoče čuvati svoje zdravje naj rabi, **prave MENIŠKE KROGLJICE (Pílole dei Frati.)**
kri čisteče ni proti hemoroidam koje izdeluje P. Fonda.
Farmacista v Piranu
Prepotrebne za vsakega, kateri trpi na hemoroidah, zabasanju, brezččnosti, glavobolji, ter sploh veliko sedi, one čistijo kri in dober uspeh potrjujejo zasebna in zdravniška spričevala, koja so priložena z podukom za porabo vsake škatlice v slovenskem, nemškem in italijanskem jeziku.
Prodajajo se po 20 novč. škatlica v vsih lekarnah Trsta, Reke, kakor tudi Istre, Dalmacije, Goriškega in Trenta. 47-54

Marijacejske želodečne kapljice,
izvrstno delujoče zdravilo pri vseh boleznih na želodec. Neprecenljive do brote je posebno vpliv njihov pri notčnosti, slabosti želodca, ako z grla smrdi, napenjanju, kislem pehanju, koliki, želodečnem kataru, gorečice (rzavci) pri preobilni produkciji sline, rumenici bluvanju in gnjusu glavobolu, bolezni na vranici in jetrih in tudi proti zlati žili ali himoroidam. Cena steklenice je z nakazom vred samo 35 nov. Glavni zalog ima lekarničar „k angelju varhu“ 53 53
Dr. Brady Krensier,
Morava
V Trstu jih pa dobite pri lekarničarju I. Seravallu blizo starega sv. Antona

TRGOVSKA TVRDKA Bernhard Ticho
Brnc (Brünn) Krautmarkt št. 18/63 v lastnej hiši pošilja proti povzetju:
10-10-4
Uzorci in ceniki zastoj in franko.

OstaneK Brnskega sukna sama volna 3.10 m. dolg za kompletu obli-ko f. 5	OstaneK blaga za vrhno sukajo sama volna 2.10 m. dolga za celo vrhno sukajo f. 8.50	Deset metrov Terno veloure sama volna (6) etm široko v vseh modernih barvah f. 4	Deset met. kariranoga blaga za OBLEKE 60 etm široka za celo obli-ko f. 2.50	Kos Rumburskega OKSFORDA ki se da oprati, dobre baže 29 komolecv popolnoma f. 4.50	Kos zefira najbolje in najbolj modernega boga za moške košulje in 30 komolecv f. 6.50
OstaneK PALMERSTON, 2.10 met dolg, za popolno zimsko sukno f. 5.50	OstaneK MANDARINA sama volna, 2.10 m dolg za celo zimsko sukno f. 9	Deset metrov sukna za gospe sama volna v vseh modernih barvah dvojna širokosti f. 8.	Deset metrov Baršena za oblek- ki se da oprati, krasni v oret 60 etm širok f. 4.—	Kos domačega PLATNA 1/4 29 komole. f. 4.50 1/4 30 komole. f. 5.50	En kos M.ŠOLINE 1/4 širok, 30 komolecv popolnoma, bolj ko platno f. 6.50
OstaneK štajersk. valjanega sukna 2.25 m za celo lovsko sukno f. 5	Deset met. Kalmuka črtež po modri se da oprati 60 etm. f. 2.70	Deset met. Valarijna flanele ki se da oprati na pol volna p. najnuovejših risirijah 60 etm f. 4	Deset metrov Jedna garnitura Jute za dve ogrinjali za postelj in jeden mizni prt f. 3.50	Košulje za gosp. klatsvsko blago, bele ali barvane I f. 1.80 II. f. 1.20	Košulje za GOSPE iz ebifona, vez 3 košulje f. 2.50
Deset do dvanajs met. ost-nkov Holandskih tápetov zelo srpežnih f. 3.50	edna garnitura RIPSJA za dve ogrinjali za postelja in jeden mizni prt f. 4.50	Deset metrov Nigerskega valjanega sukna sama volna, najnuovejše blago za jesenske in zimske obleke dvoine šir kosti f. 4	Deset metrov Kanevas 1/4 širok, 30 komole lita f. 4.50, platten 30 komole. lita rudeč f. 6	Zimski OGRTAČ 1/4 dolg 1.50	Dvojata ruta od VELURJA, 1/4 dolg sama volna f. 3.50
Kos Chiffona Nr. C 60 komolecv popolnoma f. 3.50 Nr. CC najboljša 6.50	Ena konjska PLAHTA 190 etm dolga 130 etm. široka prav dobro knž f. 1.50	Jopica za gospe iz ovčje volne Jersey, v vseh barvah ki se lepo podaje f. 2	Zimski OGRTAČ 1/4 dolg 1.50	Dvojata ruta od VELURJA, 1/4 dolg sama volna f. 3.50	